

УРОК	ГРАМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНОСТ	ЛЕКСИКАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	КОМУНИКАТИВНА КОМПЕТЕНТНОСТ	стр.
10 урок Семейство Димитрови	<p>Съгласуване на същ. и прил. имена – продължение.</p> <p>Кратки вин. форми на местоименията.</p> <p>Позиция на кратките вин. форми.</p> <p>Относителни местоимения – които, която, което, които.</p> <p>Трансформация на диалог от пряка в непряка реч (питам) "пита къде", (казвам) "казва, че...".</p> <p>Въпр. думи, употреба – кой, кога, кого, какъв, къде, колко, как.</p>	<p>Употреба на кратки вин. форми с глаголи – каня ВИ, познава МЕ, зная ГО, чакам ГИ/Я /ГО, обичам ТЕ.</p> <p>Употреба на относит. мест. в сложни изречения – познавам един студент, КОЙТО се казва ...".</p> <p>Названия за роднини.</p> <p>Външност – описание с прилагателни и същ.</p>	<p>Адрес (улица, квартал, град, село, страна).</p> <p>Търсене на адрес.</p> <p>Обяснение и упътване (местоположение).</p> <p>Описание на личност.</p> <p>Българското семейство.</p> <p>Семейни отношения (семейство)</p> <p>познати/приятели/колеги.</p>	142
ВТОРИ ПРЕГОВОРЕН УРОК (6-10 урок)				154
11 урок На пазар	<p>Кратки дателни форми на местоименията.</p> <p>Употреба на кратки дателни форми в императив.</p> <p>Бройна форма – продължение – мъжко-лична бр. ф-ма.</p> <p>Видови двойки – несв.вид/св.вид – вземам-взема, слагам-сложа, плащам-платя, купувам-купя, помогам-помогна.</p> <p>Несв./св. вид на глаголите с индикатори: често, всеки ден, обикновено, винаги, никога не, понякога – вземам, купувам; трябва да, искам да, мога да – купя.</p> <p>Трансформ. на пряка в непряка реч – пита, отговаря, че.</p> <p>Относителни местоимения –когато, където ..., опозиция на показателните местоимения.</p> <p>Употреба на глаголи с дателни местоимения – помагам на, давам на, благодаря на, отговарям на, казвам на ...</p>	<p>Лексика за плодове, зеленчуци и продукти.</p> <p>Пазаруване – изразяване на молба, задаване на въпроси за количество, качество, цени, императив.</p> <p>Отношения клиент-продавач.</p> <p>Магазини и начини на пазаруване.</p> <p>Посочване на обекти.</p> <p>Учитива, неучтива форма на императиви при искане/ даване на продукти.</p>	<p>Пазаруване.</p> <p>На пазар.</p> <p>Съвременни магазини – магазин, супермаркет, пазар, мол.</p> <p>Общуwanе продавач-клиент.</p> <p>Учитива форма, императив – употреба.</p> <p>Формулиране на въпроси за количество, качество, цени, продукти – искане и получаване.</p> <p>Рекламни материали.</p>	165

УРОК	ГРАМАТИЧНА КОМПЕТЕНТНОСТ	ЛЕКСИКАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	КОМУНИКАТИВНА КОМПЕТЕНТНОСТ	стр.
12 урок Въпрос на време или на късмет	Рутинни глаголи. Трите спрежения-обобщение Искам да, мога да, трябва да, няма да с гл. от несв. вид – мога да говоря. Св.вид на отивам и започвам – отида, започна . Възвратни гл. продължение – 1, 2, 3 спр. на възвр. гл., събуждам се, смея се, тревожа се, шегувам се . Наречия – употреба.	Всекидневие. Дневен режим. Всекидневни възвратни глаголи.	В офиса. Ежедневие. Разговор за ежедневни дейности. Изразяване на желание, мнение, необходимост. Организация на времето, дневна програма, задачи и дейности. Успехът.	180
13 урок Интернет кафе	Св.вид – начало, вляза, изляза, отворя, затворя, кача се, сваля, направя, намеря . Употреба на гл. от св. вид с "искам да"; "мога да" + св. вид; "трябва да". Възвратни глаголи Съюзи НО и И Отглаголни съществителни	Рутинни глаголи – продължение. Възвратни глаголи – продължение. Интернет и компютри – лексика и дейности. Лексика за зависимости.	Описание на ежедневие – продължение, дневен режим. Виртуална среда. Компютри. Искане и питане за интернет, ксерокс, факс и др.	193
14 урок Събота вечер	Възвратни глаголи – продължение, възвр. притежателно местоимение СИ . Опозиция се-си . Съставно сказуемо с възвратни глаголи. Спрежение на искам да дойда . Пълни дат. и вин.местоимения – въвеждане. Пълни форми на личните местоим. след предложи. Св. вид на някои глаголи – облека се, измия се, дойда .	Облекло и дрехи – продължение. Рутинни дейности. Свободно време. Трудно ми е – лесно ми е.	Дрехи, мода, стил. Лична хигиена. Свободно време – интереси, занимания. Покана – отправяне, приемане, отказ. Предложения и предпочтения. Абитуриентски бал.	205
ТРЕТИ ПРЕГОВОРЕН УРОК (11-14 урок)				218

РЕЧНИК

229

ПРИЛОЖЕНИЯ

№ 1	Съществителни имена за националности	243
№ 2	Род и число	244
№ 3	Лични местоимения	245
№ 4	Кратки форми на притежателните местоимения	246
№ 5	Обобщителни и относителни местоимения	247
№ 6	Числителни бройни имена (1-1000)	248
№ 7	Предлози	248
№ 8	Зеленчуци, плодове, продукти	249
№ 9	Глаголи	253
№ 10	Използвани сайтове	259

БЪЛГАРСКАТА АЗБУКА

печатни	ръкописни	звук	печатни	ръкописни	звук
А а	Ӑ а	[a]	П п	Ӗ п	[p]
Б б	Ӗ б	[b]	Р р	Ѱ р	[r]
В в	Ѱ в	[v]	С с	Ҫ с	[s]
Г г	Ҭ ҭ	[g]	Т т	Ӎ ӎ	[t]
Д д	Ԇ ԇ	[d]	Ү ү	Ѹ ݧ	[u]
Е е	Ӭ ӗ	[e]	Ф ф	Ӫ ӫ	[f]
Ж ж	Ӥ ӂ	[zh]	Х х	Ӯ Ӯ	[h]
З з	Ӡ ӡ	[z]	Ц ц	Ӯ Ӯ	[ts]
И и	Ӯ Ӯ	[i]	Ч ч	Ӱ Ӱ	[tch]
Ӣ ӣ	Ӯ Ӯ	[j]	Ш ш	Ӯ Ӯ	[sh]
Ҝ ҝ	Ӆ Ӆ	[k]	Ӱ Ӱ	Ӯ Ӯ	[sht]
Ӆ Ӆ	Ӆ Ӆ	[l]	Ӱ Ӱ	Ӯ Ӯ	[ə]
Ӎ ӎ	Ӎ ӎ	[m]	- ь	- ӫ	[ø]
Ҥ Ҥ	Ҥ Ҥ	[n]	Ӯ Ӯ	Ӯ Ӯ	[ju]
Ӯ Ӯ	Ӯ Ӯ	[o]	Я я	Ӯ Ӯ	[ja]

Българската азбука

СЪГЛАСНИ

Б	В	Г	Д	Ж	З	К	Л	М	Н	П	Р	С	Т	Ф	Х	Ц	Ч	Ш	Щ
Б-П	В-Ф	Г-К		Д-Т		Ж-Ш		З-С											

ГЛАСНИ

А	Е	И	О	У	Ь
А-Ь	Е-И		О-У		

- 1 Прочетете думите: кафе, банка, спорт, футбол, хотел, турист, паспорт, музика, ресторант.
- 2 Напишете: Ана, Яна, Нели, Иван, Борис, Мария, Елена, Стефан, Емил, Антон.
- 3 Прочетете имената на градовете.

Карта на България

4 Напишете името си (Write your name):

- а) с печатни букви
- б) с ръкописни букви

НОВИ ДУМИ

азбука	= alphabet
банан	= banana
буква	= letter
гласна	= vowels
карта	= map, card
кафе	= coffee
музика	= music
паспорт	= passport
печатни букви	= print letters
ресторант	= restaurant
ръкописни букви	= written letters
спорт	= sport
съгласна	= consonants
турист	= tourist
урок	= lesson
футбол	= football
хотел	= hotel

ЗДРАВЕЙТЕ!

СЛУШАЙТЕ

[1]

Диалог 1

Вера – Здравей! Как се казваш?

Мария – Мария. А ти?

Вера – Аз се казвам Вера.

[3]

Диалог 3

Сашо – Здравей, Ана! Как си?

Ана – Здравей, Сашо! Аз съм добре. А ти?

Сашо – Аз също. Довиждане.

Ана – Довиждане! Всичко хубаво!

Сашо – Благодаря.

[2]

Диалог 2

Ли – Здравей! Откъде си?

Емил – Аз съм от България. А ти?

Ли – От Китай.

[4]

Диалог 4

Паула – Добро утро!

Иван – Добро утро!

Паула – Аз се казвам Паула. А Вие как се казвате?

Иван – Аз съм Иван. Приятно ми е.
Откъде сте?

Паула – Аз съм от Италия. А Вие какъв сте по народност?

Иван – Аз съм българин.

[5]

Диалог 5

Иван – Здравейте, госпожо Мартен!

Г-жа Мартен – Здравейте!

Иван – Откъде сте, госпожо?

Г-жа Мартен – Аз съм от Франция.

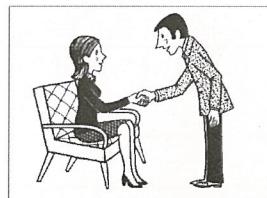

[6]

Диалог 6

Никова – Добър ден! Аз се казвам Рада Никова, преподавателка по български език.

Студент – Добър ден, госпожо Никова! Приятно ми е, Симеон Иванов. Аз съм студент. Следвам икономика.

[7]

Диалог 7

Борис – Добър вечер, господин Николов!

Г-н Николов – Добър вечер!

Борис – Откъде сте, господине?

Г-н Николов – Аз съм от София.

1 Прочетете диалозите.

2 Прочетете по двойки.

3 Отговорете на въпросите:

1. Откъде е Ли?
2. Откъде е Емил?
3. Откъде е господин Николов?
4. Откъде е госпожа Мартен?
5. Откъде са Ана и Сашо?

6. Откъде е Паула?
7. Каква е по професия госпожа Никова?
8. Какъв е Иван?
9. Какъв е Симеон Иванов?
10. Как е Ана?

ПОЗДРАВИ

Добро утро!	Благодаря! / Мерси.
Добър ден!	Всичко хубаво!
Добър вечер!	Приятно ми е.
Лека нощ!	Здравей!/Здрави!
Довиждане! / Чao!	Здравейте!

ИЗРАЗИ

Приятно ми е. Това е господин _____ Това е госпожа _____.

Аз съм _____. Как се казвате? Аз се казвам _____.

Откъде сте?

Как се казваш? Как се казва тя?

Откъде си? Откъде е тя?

Какъв е той? Каква е тя? Какви са те?

Как си? Как сте?

Аз съм добре / Не съм добре / Горе-долу.

Добро утро! / Добър ден! / Добър вечер! / Лека нощ!

Здравей! / Здрави! / Здравейте!

Довиждане! / Часо!

Какъв/каква сте по народност? Какъв е той по народност/ националност?

народност – българин, българка, германец, германка, испанец, испанка

Професия

Какъв е той? / Каква е тя?

лекар

лекарка

спортсмен

спортсменка

сервайор

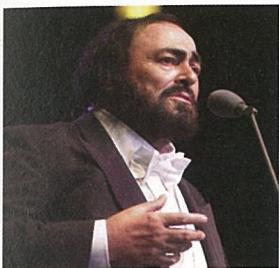
сервайорка

фризьор

фризьорка

певец

певица

журналист

журналистка

продавач

продавачка

готвач

готвачка

ГРАМАТИКА

Глаголът СЪМ

Аз съм	Ние сме
Ти си	Вие сте
Той е	Те са
Тя е	
To e	

Глаголът СЛЕДВАМ

Аз следвам	Ние следваме
Ти следваш	Вие следвате
Той следва	Те следват
Тя следва	

Сегашно време на глагола СЪМ

+	-	?
Аз съм студент.	Аз не съм студент.	Аз студент ли съм?
Ти си студент.	Ти не си студент.	Ти студент ли си?
Той е студент.	Той не е студент.	Той студент ли е?
Тя е студентка.	Тя не е студентка.	Тя студентка ли е?
Ние сме студенти.	Ние не сме студенти.	Ние студенти ли сме?
Вие сте студенти.	Вие не сте студенти.	Вие студенти ли сте?
Те са студенти.	Те не са студенти.	Те студенти ли са?

1 първи урок

Глаголът КАЗВАМ СЕ

Аз се казвам Надя.	Ние се казваме Соня и Георги.
Ти се казваш Антон.	Вие се казвате Николови.
Той се казва Емил.	Те се казват Елена и Емил.
Тя се казва Елена.	
То се казва Лили.	

Внимание!

Аз се казвам Иван.

но ⇒ Аз казвам „Здравей“!

Тя се казва Ана.

но ⇒ Тя казва „Добър ден“!

Преподавателка: – Мария, кажи! Студенти, кажете!

Внимание!

вие ⇒ (pl),

но Вие ⇒ (s)

Откъде сте вие?

Откъде сте Вие?

– Ние сме от Пловдив.

– Аз съм от София.

ВЪПРОСИТЕЛНИ ИЗРЕЧЕНИЯ

С въпросителни думи (откъде, как, какъв, каква, какви, кой, коя, кои)

кой   коя   кои
какъв   каква   какви

Откъде е той? – Той е от София.

Откъде са те? – От София.

Какъв е той? – Той е инженер.

Кой е той? – Борис.

Каква е тя? – Тя е журналистка.

Коя е тя? – Елена.

Какви са те? – Те са преподаватели.

Кои са те? – Антон и Александър.

Как си? – Аз съм добре.

Как е той? – Горе-долу.

ЧИСЛИТЕЛНИ БРОЙНИ от 1 до 10

0 – нула	6 – шест
1 – едно	7 – седем
2 – две	8 – осем
3 – три	9 – девет
4 – четири	10 – десет
5 – пет	

Предлози – от, в

Аз съм **от** София. Той е **от** Германия.

В София има метро. **В** Търново няма метро.

Съюзи – а, и

Борис е от България **и** Ана е от България.

Елена е от България, **а** госпожа Мартен е от Франция.

УПРАЖНЕНИЯ

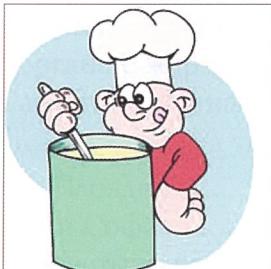
1 Попълнете липсващите букви:

г_сподин, преподава_ел, сту_ент, ле_ар, зд_авей, госпо_а, г_твачка, пев_ца, _кономика,
спортис_ка, _урналистка, сервит_ор, до_ър вech_р, фри_зор, м_тро, _нженер, Б_лгария,
ка_вам, сле_вам, при_тно ми е, д_бро ут_о.

2 Свържете с картинките:

сервайор спортистка готвач лекар продавачка лекарка

3 Подредете думите в изречения:

1. Елена / се / тя / казва
2. се / казва / Марк / той
3. сме / от / ние / София
4. България / от / са / те
5. е / тя / Италия / от
6. какви / Мария / са / и / Елена?
7. преподавателка / е / тя
8. те / казват / Николови / се
9. лекар / той / е
10. Петър / откъде / Георги / и / са?

4 Работете по модела: Аз съм от България.

1. Ти ..... от Италия.
2. Той ..... от България.
3. Тя ..... от Франция.
4. Вие ..... от Русия.
5. Ние ..... от Испания.
6. Те ..... от Гърция.
7. Ирини ..... от Кипър.
8. Христос и Йоанис ..... от Кипър.
9. Ти и Хана ..... от Чехия.
10. Аз и Елена ..... от България.

1 първи урок

5 Отговорете по модела: – Откъде си ти? – Аз съм от Франция.

1. Откъде сте вие? – .....
2. Откъде са те? – .....
3. Откъде е той? – .....
4. Откъде е Ана? – .....
5. Откъде е Марк? – .....
6. Откъде е Ли? – .....
7. Откъде е тя? – .....
8. Откъде е господин Николов? – .....
9. Откъде е госпожа Мартен? – .....
10. Откъде сте Вие? – .....

6 Изберете:

1. .... е лекар.	Тя
2. .... е преподавателка.	Те
3. .... са студенти.	Той
4. .... са преподаватели.	Ти и Ана
5. .... си студент.	Аз и Атанас
6. .... сме инженери.	Ти
7. .... е готовчка.	Ние
8. .... сме студенти.	Тя
9. .... са от София.	Аз
10. .... съм от България.	Вие

7 Попълнете. Модел: Аз следвам.

1. Той	6. Ана.....
2. Ти .....,?	7. Вие .....,?
3. Вера и Надя	8. Аз .....
4. Ние	9. Георги .....
5. Тя не	10. Те .....

8 Работете по модела: Как си? – Аз съм добре.

1. Как е тя?	– Тя .....
2. Как е Стефан?	– Той .....
3. Как са те?	– Те .....
4. Как сте Вие?	– Аз .....
5. Как е той?	– Той .....
6. Как са Соня и Марк?	– Те .....
7. Как е Мария?	– Тя .....
8. Как си ти?	– Аз .....
9. Как сте вие?	– Ние .....
10. Как са Иван и Петър?	– Те .....

9 Работете по модела: Аз се казвам Ана.

1. Ти се	Николай.	6. Те се	Дженифер и Джейсън.
2. Тя се	Марина.	7. Ние се	Стефанови.
3. То се	Алии.	8. Вие се	Антонови.
4. Ние се	Рада и Ана.	9. Те се	Николови.
5. Вие се	Елена и Антон.	10. Той се	Борис.

10 Работете по модела: – Как се казва тя? – Тя се казва Паула.

1. Как	Вие?	– Аз се казвам Никола Николов.
2. Как	вие?	– Ние се казваме Елена и Стефан.
3. Как	той?	– Той се казва Антон.
4. Как	те?	– Те се казват Димитрови.
5. Как	ти?	– Аз се казвам Марина.
6. Как	тя?	– Тя се казва Вера.
7. Как	ние?	– Вие се казвате Ана и Борис.
8. Как	те?	– Те се казват Емил и Гергана.
9. Как	аз?	– Ти се казваш Иван.
10. Как	тя?	– Тя се казва Мая.

11 Попълнете със съюзите И или А.

Модел: Гергана е журналистка и Саманта е журналистка.

Саманта е журналистка, а Марина е лекарка.

1. Той е лекар ..... тя е лекарка.
2. Те са от Пловдив, ... ние сме от София.
3. Вие сте от София, ... те са от Лондон..
4. Ти си сервитьор ..... Христо е сервитьор.
5. Аз съм преподавателка, ... тя е певица.
6. Димитър е журналист ..... Гергана е журналистка.
7. Ана е от България ..... Борис е от България.
8. Елена е от България, ... Марк е от Германия.
9. Той е от София, ... те са от Варна.
10. Аз и ти сме от София ..... Ана е от София.

12 Попълнете с какъв, каква, какви.

1. Той не е готовч.
..... е той?
– Той е .....

2. Тя не е журналистка.
..... е тя?
– Тя е .....

3. Те не са журналисти.
..... са те?
– Те са .....

1 първи урок

13 Напишете въпросите. Модел: Откъде сте? – Ние сме от България.

1. ....? – Казвам се Катерина.
2. ....? – Той е добре.
3. ....? – Те са от Испания.
4. ....? – Той се казва Антон, а тя се казва Ана.
5. ....? – Той е студент.
6. ....? – Ние сме студенти.
7. ....? – Благодаря, добре съм.
8. ....? – Тя е от България.
9. ....? – Ние се казваме Стефанови.
10. ....? – Вие сте лекар.

14 Подредете в диалог:

- a) – А Христос и Георгиос?
– Откъде сте, господине?
– Те са от Гърция.
– От Франция.
- b) – Аз се казвам Емил.
– Откъде си?
– Как се казваш?
– Аз съм от България.

15 Попълнете:

1. ....? – Борис.
2. ....? – Той е инженер.
3. ....? – Той е от Пловдив.
4. ....? – Той е добре.

1. ....? – Дарина.
2. ....? – Тя е журналистка.
3. ....? – Тя е от Търново.
4. ....? – Тя не е добре.

ЧЕТЕНЕ

Андреа е от Кипър. Тя е студентка. Мариана и Михаил са от София. Те са приятели, те не са студенти. Тя е лекарка, а той е преподавател.

Андреа не е от България. Мариана и Михаил са от Русия. Михаил е лекар. Мариана е лекарка.

ДА	НЕ

[8]

СЛУШАНЕ

1. Стефан Шопов не е от САЩ.
2. Йордан Цанев е преподавател.
3. Стефан Шопов не е преподавател.
4. Стефан Шопов и Йордан Цанев са колеги.

Да/не
Да/не
Да/не
Да/не
Да/не

КОМУНИКАЦИЯ

1 Работете по двойки.

- А. Представете се.
- Б. Представете Мария (спортсменка, България), Антон (студент, Нов български университет), Иво и Мая (готвач и сервитьорка в ресторант „България“), Иванов и Иванова (преподаватели).
- В. Питайте колега/ приятел/ съсед за име, страна, народност.

2 Използвайте изразите:

Приятно ми е. Това е господин ..... Това е госпожа ..... Аз съм .....
 Как се казваш? Как се назвате? Как се казва тя? Аз се казвам .....
 Откъде сте? Откъде си? Откъде е тя?
 Какъв е той? Каква е тя? Какви са те?
 Добро утро! Добър ден! Добър вечер!
 Здравей! /Здрави! Здравейте! Довиждане! / Чao! Лека нощ!
 Как си? Как сте? Как е той? Как е тя?

3 Прочетете визитката:

Raga Nikova

Преподавателка по български език
 тел. 0878-412356 rnikova@nbu.bg

4 Напишете визитките на Антон и Гергана.

1. **Антон Николов** е лекар.
 Телефони: 0887 52 78 32 и 02 989 34 65.
 Имейл: antonik@yahoo.com
2. **Гергана Стефанова** е журналистка.
 Телефони: 0898 25 46 97 и 02 851 58 89.
 Имейл: gstefanova@abv.bg
3. Това е Вашата визитка:
 Име, професия, телефон, имейл